

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXX.

Ljubljana, 28. julija 1943.

Štev. 6.—8.

Izhaja mesečno. — Leto 1943. — Naročnina: 25 lir letno.

33.

Petletne škofove fakultete.

Sv. konzistorialna kongregacija je z reskriptom z dne 7. julija 1943 štev. 101/24 podelila ljubljanskemu ordinariju ad integrum annum 1948 sledeče fakultete:

1.

Ex Suprema S. Congregatione S. Officii:

1.º Concedendi non ultra triennium, licentiam legendi ac retinendi, sub custodia tamen ne ad aliorum manus perveniant, libros prohibitos et ephemerides, exceptis operibus haeresim vel schisma ex professo propugnantibus, vel etiam ipsa religionis fundamenta evertere nitentibus nec non operibus de obscenis ex professo tractantibus, singulis christifidelibus sibi subditis, nonnisi tamen cum delectu et iusta ac rationabili causa (cfr. can. 1402, § 2, *Cod. I. C.*), iis scilicet tantum, qui eorundem librorum et ephemeridum lectione sive ad ea impugnanda sive ad proprium legitimum munus exercendum, vel iustum studiorum curriculum peragendum, vere indigeant.

ADNOTANDUM. - *Recensita facultas Episcopis conceditur per se ipsos personaliter exercenda, seu nemini deleganda; et graviter onerata ipsorum conscientia super reali omnium memoratarum conditionum concursu.*

2.

Ex S. Congregatione de disciplina Sacramentorum:

1. Dispensandi *iusta et rationabili ex causa* super matrimonialibus impedimentis minoris gradus, quae in can. 1042 recensentur, nec non super impedimentis impredientibus, de quibus in can. 1058, ad effectum tantum matrimonium contrahendi.

2. Dispensandi *ex gravi urgentique causa*, quoties periculum sit in mora et matrimonium nequeat differri usque dum dispensatio a Sancta Sede obtineatur, super impedimentis infra recensitis:

a) consanguinitatis in secundo aut in tertio cum primo mixtis, dummodo nullum exinde scandalum aut admiratio exoritur;

b) consanguinitatis in secundo lineae collateralis gradu;

c) affinitatis in primo lineae collateralis gradu aequali vel mixto cum secundo;

d) publicae honestatis in primo gradu, dummodo nullum subsit dubium quod coniux esse possit proles ab altero contrahentium genita.

3. Dispensandi tempore et in actu Sacrae Pastoralis Visitationis aut Sacrarum Missionum, et non ultra, super omnibus matrimonialibus impedimentis supra memoratis cum iis qui in concubinato vivere reperiuntur.

4. Sanandi in radice matrimonia nulliter contracta ob aliquod ex impedimentis iuris ecclesiastici maioris vel minoris gradus, exceptis iis provenientibus ex sacro presbyteratus ordine et affinitate in linea recta, matrimonio consummato, si magnum adsit incommodum requirendi a parte, ignara nullitatis matrimonii, renovationem consensus, dummodo tamen prior maritalis consensus perseveret et absit periculum divortii; monita tamen parte conscia impedimenti de effectu huius sanationis et debita facta adnotatione in libro baptizatorum et matrimoniorum. Facultas sanandi in radice non extenditur ad casus in quibus supervenerit amentia unius vel utriusque partis. In singulis hisce casibus ad S. Sedem recurrendum est.

ADNOTANDA: 1.º *Ordinarius recensitis facultatibus, sive per se sive per alias idoneas ecclesiasticas personas ad hoc specialiter deputandas, uti poterit in matrimoniis contrahendis et nulliter contractis cum suis subditis ubique commorantibus et aliis omnibus in proprio territorio actu degentibus, facta in unoquoque casu expressa mentione huius Apostolicae delegationis ad normam canonis 1057.*

2.º *In usu earundem facultatum prae oculis habeantur quae in can. 1048 ad 1054 statuta reperiuntur.*

3.º *Ordinarius, in fine cuiuslibet anni, referat ad Sacram Congregationem Sacramentorum, per tramitem S. Congregationis Consistorialis, de numero et specie dispensationum quas vigore praesentis Indulti ipse fuerit elargitus.*

3.

Ex S. Congregatione Concilii:

1. Reducendi per quinquennium, ob diminutionem reddituum, perpetua Missarum onera ad rationem eleemosynae in diocesi legitime vigentis, quoties nemo sit qui de iure teneatur et utiliter cogi queat ad eleemosynae augmentum et sub lege ut de Missarum ita reductarum satisfactione a singulis celebrantibus Curia dioecesis quovis anno legitime doceatur.

2. Transferendi per quinquennium intra fines dioecesis onera Missarum in dies, ecclesias vel altaria alia a fundatione statuta, dummodo adsit vera necessitas nec divinus cultus idcirco minuat aut populi commoditati praeiudicium inferatur, exceptis tamen legatis quae in certis locis adimpleri facile possunt per eleemosynae augmentum, et cauto ut de translatarum Missarum satisfactione quovis anno Curia dioecesis a singulis celebrantibus legitime doceatur.

3. Transferendi per quinquennium exuberantia Missarum onera etiam extra dioecesim, cauto tamen ut quam maximus Missarum numerus intra fines dioecesis celebretur atque adamussim serventur praescripta Codicis Iuris Canonici circa cautelas adhibendas in Missis committendis.

4.

Ex S. Congregatione Religiosorum:

1. Dispensandi, ad petitionem Superiorum, super illegitimitate natalium ad ingrediendum in Religionem, quatenus a Constitutionibus Instituti requiratur, dummodo ne agatur de prole sacrilego commercio orta, et dispensati ad munia maiora ne eligantur iuxta praescriptum can. 504.

2. Permittendi celebrationem trium Missarum de ritu in nocte Nativitatis D. N. I. C. in ecclesiis Religiosorum non comprehensis in can. 821, § 3, cum facultate pro adstantibus ad S. Synaxim accedendi, ita tamen ut dictae tres Missae ab uno eodemque Sacerdote celebrentur.

3. Dispensandi super aetatis excessu pro admittendis ad habitum religiosum, quatenus a Constitutionibus Instituti requiratur, praevio, in singulis casibus, consensu Superiorissae Generalis, vel Provincialis et respectivi Consilii, dummodo postulantes aetatem 40 annorum ne excesserint et polleant caeteris qualitatibus requisitis.

4. Dispensandi, etiam pro Religiosis exemptis, super defectu aetatis canonicae ad S. Ordinem presbyteratus, scilicet:

a) super eiusdem defectu usque ad duodecim menses, dummodo ordinandi a suis Superioribus litteras dimissoriales acceperint et ceteras habeant qualitates a sacris canonibus requisitas ac praesertim curriculum theologicum expleverint ad normam canonis 976, § 2 C. I. C.;

b) super eodem defectu etiam ultra duodecim menses at non ultra sexdecim, dummodo alumni ne gaudeant vel indigeant alia apostolica dispensatione, servatisque ceteris conditionibus, ut sub lit. a).

5. Dispensandi super dotis defectu cum Monialibus et Sororibus in toto vel in parte, dummodo status oeconomicus Instituti detrimentum ne patiatur et postulantes talibus sint praeditae qualitatibus, ut eas magnae utilitati Instituto fore certa spes habeatur.

6. Confirmandi Confessarium ad quartum et quintum triennium, dummodo maioris partis Religiosarum, convocatis etiam iis, quae in aliis negotiis ius non habent ferendi suffragium, consensus capitulariter ac per secreta suffragia praestandus prius accedat, proviso pro dissentientibus, si quae sint ac velint.

7. Permittendi celebrationem SS. Missae Sacrificii Feria V in Coena Domini, facta licentia personis habitualiter in Communitate commorantibus sese reficiendi S. Synaxi, etiam ad adimplendum praeceptum paschale.

8. Permittendi Monialibus descensum in Ecclesiam, ut ipsae eam maiori sollertia mundare et decorare possint, exeuntibus prius ab Ecclesia extraneis omnibus, non exceptis ipsis Confessario et Monasterio inservientibus et extra Claustra degentibus; portae illius claudantur et claves Superiorissae tradantur, Moniales vero semper binae sint et porta per quam aditus interior ad Ecclesiam patet, duplici clavi claudatur, quarum una a Superiorissa, altera a Sanctimoniali ab Ordinario deputanda custodiatur et non aperiatur nisi in casibus enunciatis et cum praescriptis cautelis.

9. Permittendi Monialibus egressum e claustris urgente casu operationis chirurgicae subeundae, quamvis non secumferat periculum mortis imminantis aut gravissimi mali, per tempus stricte necessarium, praescriptis debitis cautelis.

5.

Ex S. Congregatione Rituum:

1. Deputandi Vicarium Generalem vel alium sacerdotem, in aliqua ecclesiastica dignitate constitutum, ad altaria fixa et portatilia consecranda, servato ritu et forma Pontificalis Romani.

2. Deputandi sacerdotes, si fieri potest, in aliqua ecclesiastica dignitate constitutos, ad altaria fixa et portatilia exsecrata consecranda, adhibita breviori formula B pro casibus can. 1200, § 2 Cod. I. C.; dum in casu can. 1200, § 1, iam indulta fuit per ipsum canonem facultas et adhibenda est formula A.

3. Deputandi Vicarium Generalem vel alium sacerdotem, in aliqua ecclesiastica dignitate constitutum, ad consecrandos calices et patenas; servato ritu et forma Pontificalis Romani.

4. Quando in Missa Hebdomadae Maioris dicitur *Passio*, pro sacerdotibus qui, praehabita facultate, binas Missas rite celebrant, legendi in una Missa

tantum *ex Passione* postremam partem (*Allera autem die*, etc.) praemissis: *Munda cor meum*, etc. — *Sequentia sancti evangelii secundum (Matthaeum)*.

5. Benedicendi obiecta pietatis signo crucis, servatis ritibus ab Ecclesia praescriptis. Occasione tamen visitationis pastoralis, quando multi petunt et plura ac varia exhibent eiusmodi obiecta benedicenda, saepe etiam cum diversis formulis, hisce in casibus permittitur unica formula brevior, dum fit signum crucis super obiecta, nempe: »Benedicat haec omnia Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanctus. Amen.«

6. Celebrandi Missam *de Requie* lectam semel in Hebdomada ab Ordinario in proprio Oratorio; dummodo ne occurrat Festum ritus duplicis, primae aut secundae classis, Dominica aut Festum de praecepto etiam suppresso, necnon Octava privilegiata, Feria Quadragesimae, Quatuor Temporum, II Rogationum, Vigilia aut Feria in qua anticipanda vel primo reponenda est Missa Dominicae: servatis de cetero Rubricis.

6.

Ex S. Poenitentiaria:

1. Absolvendi quoscumque poenitentes (exceptis haereticis haeresim inter fideles e proposito disseminantibus) a quibusvis censuris et poenis ecclesiasticis ob haereses tam nemine audiente quam coram aliis externatas incursis, postquam tamen poenitens magistros ex professo haereticalis doctrinae, si quos noverit, ac personas ecclesiasticas et religiosas, si quas hac in re complices habuerit, prout de iure, denunciaverit; et quatenus ob iustas causas huiusmodi denunciatio ante absolutionem peragi nequeat, facta ab eo seria promissione denunciationem ipsam peragendi cum primum et quo meliori modo fieri poterit, et postquam in singulis casibus haereses coram absolvente secreto abiuraverit; iniuncta pro modo excessuum gravi poenitentia salutari cum frequentia sacramentorum, et obligatione se retractandi apud personas coram quibus haereses manifestavit, atque illata scandala reparandi.

2. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui libros apostatarum, haereticorum aut schismaticorum, apostasiam, haeresim aut schisma propugnantes, aliosve per Apostolicas Litteras nominatim prohibitos defenderint aut scienter sine debita licentia legerint vel retinuerint; iniuncta congrua poenitentia salutari ac firma obligatione supradictos libros, quantum fieri poterit, ante absolutionem, destruendi vel Ordinario aut confessario tradendi.

3. Absolvendi a censuris eos qui impediverint directe vel indirecte exercitium iurisdictionis ecclesiasticae sive interni sive externi fori, ad hoc recurrentes ad quamlibet laicalem potestatem.

4. Absolvendi a censuris et a poenis ecclesiasticis circa duellum statutis, in casibus dumtaxat ad forum externum non deductis; iniuncta gravi poenitentia salutari et aliis iniunctis, quae fuerint de iure iniungenda.

5. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui nomen dederint sectae massonicae aliisque eiusdem generis associationibus, quae contra Ecclesiam vel legitimas civiles potestates machinantur; ita tamen ut a respectiva secta vel associatione omnino se separent eamque abiurent; denuncient, iuxta can. 2336, § 2, personas ecclesiasticas et religiosas, si quas eidem adscriptas noverint; libros, manuscripta ac signa eandem respicientia, si qua retineant, in manus absolventis tradant, ad S. Officium quamprimum caute transmittenda aut saltem, si iustae gravesque causae id postulent, destruenda; iniuncta pro modo culparum gravi poenitentia salutari cum frequentatione sacramentalis confessionis et obligatione illata scandala reparandi.

6. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui clausura Regularium utriusque sexus sine legitima licentia ingressi fuerint, necnon qui eos introduxerint vel admiserint; dummodo tamen in factum non fuerit ad

finem utrumque graviter criminis, etiam effectu non secuto, nec ad externum forum deductum; congrua pro modo culpa poenitentia salutari iniuncta.

7. Dispensandi ad petendum debitum coniugale cum transgressore voti castitatis perfectae et perpetuae, privatim post completum XVIII aetatis annum emissi, qui matrimonium cum dicto voto contraxerit, huiusmodi poenitentem monendo, ipsum ad idem votum servandum teneri tam extra licitum matrimonii usum quam si coniugi supervixerit.

8. Dispensandi super occulto criminis impedimento, dummodo sit absque ulla machinatione, et agatur de matrimonio iam contracto; monitis putatis coniugibus de necessaria consensus secreta renovatione, ac iniuncta gravi et diuturna poenitentia salutari.

Item dispensandi super eodem occulto impedimento, dummodo pariter sit absque ulla machinatione, etiam in matrimoniis contrahendis, iniuncta gravi et diuturna poenitentia salutari.

9. Dispensandi ab irregularitate ex homicidio voluntario aut abortu, de qua in can. 985, § 4, sed ad hoc dumtaxat ut poenitens ordines iam susceptos sine infamiae vel scandali periculo exercere queat; iniuncto eidem poenitenti onere intra mensem, saltem per epistolam, per alium vel per se, reticito nomine, docendo de omnibus casus circumstantiis, et praesertim quoties delictum patnaverit, ad S. P. recurrendi et standi eius mandatis, sub poena suspensionis a divinis ipso facto incurrendae.

10. Concendendi, suetis sub conditionibus:

A) Plenariam Indulgentiam, lucranda a christifidelibus, qui

a) Missae, in Pontificalibus ab Ordinario celebratae, die ab ipsomet Ordinario semel in anno in singulis dioecesis locis designanda, adstiterint;

b) ecclesiam vel publicum aut semipublicum oratorium, in actu quo ibi Ordinarius pastorem Visitationem peregerit, devote visitaverint;

c) tempore dioecesanæ Synodi, visitaverint ecclesiam, in qua ipsa Synodus habetur;

d) die generalis communionis, semel in anno, in ecclesia cathedrali vel alia ecclesia ab Ordinario indictae, sacris Epulis ibidem reficiantur;

e) tempore Missionum, quae de Ordinarii licentia in dioecesi habentur, saltem dimidium sacrarum concionum audierint;

B) Partialem Indulgentiam CC dierum, acquirendam ab iis, qui cuilibet ex concionibus, de quibus supra sub lit. e), devote interfuerint.

ADNOTANDA. 1.º Ordinarius recensitis facultatibus, tum absolvendi a censuris tum dispensandi, pro foro conscientiae, etiam extra sacramentalem confessionem cum suis subditis, et extra dioecesim quoque, quatenus vel ipse vel subditus vel uterque extra dioecesim fuerint, necnon cum non subditis intra limites proprii territorii, ex speciali Sedis Apostolicae auctoritate ipsi concessa, uti valebit easque intra fines dioecesis tantum Canonico Poenitentiario necnon Vicariis Foraneis, pro foro pariter conscientiae et in actu sacramentalis confessionis dumtaxat, etiam habitualiter, si ipsi placuerit, aliis vero confessariis cum ad ipsum Ordinarium in casibus particularibus poenitentium recursum habuerint, pro exposito casu impertiri poterit, nisi ob peculiares causas aliquibus confessariis specialiter deputandis per tempus, arbitrio suo statuendum, illas communicare iudicabit.

2. Ordinarius facultatem praefatas Indulgentias concedendi nemini delegare potest, sed per se ipse tantum exercere debet.

A.

Facultates additionales S. Congregationis S. Officii.

1.º Dispensandi, iustis gravibusque accedentibus causis, cum subditis etiam extra territorium, aut non subditis intra limites proprii territorii, super

impedimento mixtae religionis, et, si casus ferat, etiam super disparitate cultus, ad cautelam; quoties prudens dubium oriatur de collatione baptismi partis acatholicae; quatenus ante nuptias pars acatholica ad veram religionem adduci aut catholica ab ipsis nuptiis absterreri nequiverit, dummodo prius regulariter ad praescriptum *Cod. I. C. can. 1061, § 2*, cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia requisitis, et *ipse R. P. D. Ordinarius moraliter certus sit easdem impletum iri*, scilicet: et parte nupturientis acatholici de amovendo a parte catholica perversionis periculo, et ab utroque contrahente de universa prole utriusque sexus in catholicae religionis sanctitate omnino baptizanda et educanda; declarata insuper parti catholicae obligatione, qua tenetur, prudenter curandi conversionem coniugis ad fidem catholicam.

Nupturientes autem moneantur se, ante vel post matrimonium coram Ecclesia initum, ministrum quoque acatholicum ad matrimoniale consensum praestandum vel renovandum adire non posse, ad mentem *Cod. I. C. can. 1063, § 1*, sub poena excommunicationis latae sententiae Ordinario reservatae a parte catholica incurrendae, iuxta *can. 2319, § 1, n. 1°*, stricte caeteroquin servatis quae de parochi in casu agendi ratione statuta sunt in *can. 1063, § 2*.

Quod si partes actu in concubinato vivant, provideatur opportunis modis ut scandalum, si adsit, removeatur et pars catholica ad gratiam Dei recipiendam rite disponatur, praevia eius absolutione ab excommunicatione contracta, si forte matrimonium attentatum fuerit coram ministro acatholico, eique impositis congruis poenitentiis salutaribus.

2.º Dispensandi, iustis gravibusque accedentibus causis, cum subditis etiam extra territorium, aut non subditis intra limites proprii territorii, super impedimento disparitatis cultus (excepto tamen casu matrimonii cum parte iudaica aut mahumetana); quatenus sine contumelia Creatoris id fieri possit et ante nuptias pars non baptizata ad veram religionem adduci aut catholica ab ipsis nuptiis absterreri nequiverit, dummodo prius regulariter ad praescriptum *Cod. I. C. can. 1061, § 2*, cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia requisitis, et *ipse R. P. D. Ordinarius moraliter certus sit easdem impletum iri*, scilicet: ex parte nupturientis non baptizati de amovendo a parte catholica perversionis periculo et ab utroque contrahente de universa prole utriusque sexus in catholicae religionis sanctitate omnino baptizanda et educanda; declarata insuper parti catholicae obligatione, qua tenetur, prudenter curandi conversionem coniugis ad fidem catholicam.

Nupturientes autem moneantur se, ante vel post matrimonium coram Ecclesia initum, ministrum quoque falsi cultus ad matrimoniale consensum praestandum vel renovandum adire non posse, ad mentem *Cod. I. C. can. 1063, § 1*; stricte caeteroquin servatis quae de parochi agendi ratione in casu statuta sunt in *can. 1063, § 2*. Quod vero attinet ad legitimationem prolis, prae oculis habeatur *can. 1051*.

Quod si partes actu in concubinato vivant, provideatur opportunis modis ut scandalum, si adsit, removeatur et pars catholica ad gratiam Dei recipiendam rite disponatur.

In reliquis quod refertur ad publicationes, interrogationes de consensu et sacros ritus, sive agatur de impedimento mixtae religionis sive disparitatis cultus, serventur praescripta *Cod. I. C. can. 1026, 1102, 1109*; et huiusmodi nuptiis celebratis, sive in proprio, sive in alieno territorio, R. P. D. Ordinarius invigilet ut coniuges promissiones factas fideliter impleant.

3.º Sanandi in radice matrimonia attentata coram officiali civili vel ministro acatholico a suis subditis etiam extra territorium, aut non subditis, intra limites proprii territorii, cum impedimento mixtae religionis aut disparitatis cultus, dummodo consensus in utroque coniuge perseveret, isque legitime renovari non possit, sive quia pars acatholica de invaliditate matrimonii moneri

nequeat sine periculo gravis damni aut incommodi a catholico coniuge subeundi; sive quia pars acatholica ad renovandum coram Ecclesia matrimoniale consensum, aut ad cautiones praestandas, ad praescriptum *Cod. I. C. can. 1061*, § 2, ullo modo induci nequeat; exceptis casibus: 1° in quo pars acatholica adversatur baptismo vel catholicae educationi prolis utriusque sexus natae vel nasciturae; 2° in quo ante attentatum matrimonium, sive privatim siver per publicum actum, partes se obstrinxerunt educationi non catholicae prolis, uti supra; 3° in quo sit in scia utraque pars: dummodo aliud non obstet canonicum impedimentum dirimens, super quo Ipse dispensandi aut sanandi facultate non polleat. Facultas sanandi in radice non extenditur ad casus in quibus supervenerit amentia unius vel utriusque partis. In singulis hisce casibus igitur ad S. Sedem recurrendum est.

Ipse autem R. P. D. Episcopus serio moneat partem catholicam de gravissimo patrato scelere, salutares ei poenitentias imponat et, si casus ferat, eam ab excommunicatione absolvat iuxta *Cod. I. C. can. 2319*, § 1, n. 1°, simulque declaret ob sanationis gratiam a se acceptatam, matrimonium effectum esse validum, legitimum et indissolubile iure divino et prolem forte susceptam vel suscipiendam legitimam esse; eique insuper gravibus verbis in mentem revocet obligationem, qua semper tenetur, pro viribus tutandi baptismum et educationem universae prolis utriusque sexus, tam forte natae quam forsitan nasciturae, in catholicae religionis sanctitate et prudenter curandi conversionem coniugis ad fidem catholicam.

Cum autem de matrimonii validitate et prolis legitimatione in foro externo constare debeat, R. P. D. Episcopus mandet ut singulis vicibus documentum sanationis cum attestazione peractae executionis diligenter custodiatur in Curia locali, nec non curet, nisi pro sua prudentia aliter iudicaverit, ut in libro baptizatorum parocchiae, ubi pars catholica baptismum recepit, transcribatur notitia sanationis matrimonii, de quo actum est, cum adnotatione diei et anni.

Mens autem est S. Officii ut Episcopus hanc facultatem sanandi matrimonia in radice per se ipse personaliter exercent, scilicet nemini subdeleget.

ADNOTANDA. 1.° *In singulis praefatis sive sanationibus sive dispensationibus concedendis, Episcopus vel Ordinarius expressam faciat mentionem Apostolicae delegationis (Cod. I. C. can. 1057).*

2.° *Ordinarius in fine cuiuslibet anni referat ad S. Congregationem S. Officii de numero et specie dispensationum vigore praesentis Indulti elargitarum.*

34.

Govor sv. očeta Pija XII. delavcem na letošnjo binkoštno nedeljo.

(L'Osservatore Romano z dne 14.—15. junija 1943, št. 138.)

Očetovo veselje

Vaša Nam tako draga navzočnost, ljubljeni sinovi in hčere, ki vam ure in dnevi teko v trdem delu, da služite kruh sebi in svojim družinam, Nam kliče v spomin veliko misel in veliko skrivnost: misel, da je delo naložil Bog prvemu človeku po grehu, da bi v potu svojega obraza iz zemlje pridobival kruh; in skrivnost, da se je božji Sin, ki je prišel iz nebes in se je učlovečil, da bi svet odrešil, podredil tej postavi dela in je prebil mladost tako, da se je trudil v Nazaretu s svojim krušnim očetom

vred. Saj so ga imeli za »tesarjevega sina« (Mt 13, 55) in so mu tako rekli. Vzvišena skrivnost, da je začel prej delati ko učiti, da je bil ponižen delavec, preden je bil učitelj vseh narodov! (Prim. Apd. 1, 1.)

Prišli ste k Nam kakor k Očetu, ki se tem rajši pogovarja z otroki, čim trše se ubijajo dan za dnem, čim večje skrbi in tesnobe jim težijo življenje. K Nam ste prišli kakor h Kristusovemu Namestniku, ki ga navdaja ono čustvo ljubezni in usmiljenja do ljudstva, ki je ganilo našega Odrešenika, da je nekega dne vzkliknil: »Množica se mi smili« (Mk 8, 2). To sočutje neguje v njegovem srcu sam Bog, ko mu na nerazumljiv način deli svojo moč. K Nam ste prišli kakor k Pastirju, ki gleda v duhu poleg vas še veliko večji del črede, ki mu jo je zaupala božja ljubezen, in ki hkrati z verno vdanostjo pričujočega zastopstva sprejema čustva, želje in ljubezen tolikih daljnih sinov.

Z vsem srcem se vam zahvaljujemo za tako veliko veselje, ki nam daje tudi lepo priliko, da vam spregovorimo dobrohotno in bodrilno besedo, besedo, ki naj vam bo vodnica, pomočnica in tolažnica v teh muke polnih dneh skrbi in žalovanj.

Modre socialne reforme

Sedanje trde razmere težijo in tarejo množico delavcev bolj ko druge; vendar niso delavci edini, ki čutijo to težo. Vsak sloj mora nositi svoje breme, ki je temu bolj, drugemu manj mučno in nadležno. Ne samo socialni položaj delavcev in delavk zahteva popravkov in reform, ampak vsa zamotana zgradba družbe je potrebna popravil in zboljšanj, ker je v vsem svojem sestavu globoko zmajana.

Toda kdo ne vidi, da je delavsko vprašanje zaradi težkih in različnih vprašanj, ki jih postavlja, in zaradi silno velikega števila članov, ki čakajo odgovora, tako nujno in važno, da mu je treba posvetiti najpozornejšo, najbudnejšo in najljubeznivejšo skrb. Vprašanje, ki je občutljivo bolj ko katero koli! Dejali bi: živčna točka socialnega telesa; toda včasih tudi majava in izdajalska tla; odprta lahkim utvaram in praznim jalovim upom, če kdo pred oko razuma in zagon srca ne stavi naukov pravice, pravšnosti, ljubezni, vzajemnega spoštovanja in sožitja, ki ga z vsem poudarkom uče božji zakoni in cerkveni glas.

Cerkev varuhinja pravičnih teženj delovnega ljudstva

Dragi sinovi in hčere, gotovo dobro veste, da vas Cerkev močno ljubi in da je z gorečnostjo in ljubeznijo ter z živim čutom za stvarni položaj premišljevala vprašanja, ki vas posebej zadevajo — in to ne šele od davi. Naši predniki in Mi sami nismo zamudili nobene prilike, da smo s ponovnim poučenjem vse ljudi seznanjali z vašimi osebnimi in družinskimi potrebami in stiskami, razglašajoč kot osnovne zahteve socialne sloge teženja, ki so vam tako pri srcu: plačo, ki naj zagotovi obstoj družini, tako, da bo staršem omogočila spolnjevati njih naravno dolžnost, vzgajati otroke in jih zdravo hraniti in oblačiti; stanovanje, dostojno za človeške osebe; možnost, priskrbeti otrokom zadostno izobrazbo in primerno vzgojo, misliti na prihodnost in poskrbeti za čase pomanjkanja, bolezní in starosti. Tem zahtevam socialnega skrbstva je treba ustreči, če hočemo, da družba ne bo vsak čas kipela od prevratnih klic in se zvižala v nevarnih krčih, temveč da se bo pomirila in napredovala v miru in v vzajemni ljubezni.

Toda če so razni socialni ukrepi in ugoditve javnih oblasti še take hvale vredne in čustvo, ki navdaja ne malo delodajalcev, še tako človeško in plemenito, kdo bi mogel zares trditi, da so se taki nameni povsod

dosegli? Vsekako delavci in delavke, zavedajoč se svoje velike odgovornosti za občo blaginjo, čutijo in tehtajo dolžnost, da bremen izrednih težav, ki tarejo narode, ne večajo še s tem, da bi v tej uri splošnih in silnih stisk hrupno in z nepremišljenimi zaleti stavili svoje zahteve. Rajši delajo naprej in disciplinirano in mirno vztrajajo in tako neprecenljivo podpirajo pokoj in korist vseh v socialnem sožitju. Tako mirotvorno slogo duhov zelo hvalimo in vas očetovsko vabimo in spodbujamo, da v njej vztrajate trdno in dostojanstveno. Seveda to ne sme nikogar zapeljati, da bi mislil — kakor smo poudarili že v Našem zadnjem božičnem nagovoru — da je s tem vprašanje že rešeno.

Krivi preroki

Cerkev je varuhinja in učiteljica resnice. Zato poudarja in pogumno brani pravice delovnega ljudstva. Ko se je tako borila zoper zmoto, je morala ponovno opozarjati, da se ne sme dati premamiti čaru vabljivih in abotnih zamisli in videnj bodoče blaginje in goljufivim vabam in dražljajem krivih učiteljev socialne dobrobiti, ki slabemu pravijo dobro in dobremu slabo. Bahajo se, da so prijatelji ljudstva, pa odklanjajo medsebojni sporazum med kapitalom in delom in med delodajalci in delavci, sporazum, ki vzdržuje in pospešuje socialno slogo za napredek in skupno korist.

Take prijatelje ljudstva ste že slišali na trgih, na shodih, na kongresih; znane so vam njih obljube z letakov; čuli ste jih v njih pesmih in slavospevih; toda kdaj so še njih besedam sledila dejanja, ali kdaj so se njih upi uresničili? Prezare in razočaranja so doživeli in doživljajo ob njih poedinci in narodi, ki so jim verjeli in šli za njimi po potih, ki še zdaleč ne izboljšujejo, pač pa slabšajo in obtežujejo pogoje življenja in snovnega npravnega napredka. Ti lažni pastirji prepričujejo, da mora rešenje priti po revoluciji, ki naj spremeni socialno povezanost ali si nadene nacionalno lice.

Ne socialna revolucija ...

Socialna revolucija se baha, da bo dala oblast delavskemu razredu: prazna beseda in zgolj videz nemogoče stvarnosti! Dejansko vidite, da delovno ljudstvo ostaja vezano, podjarmljeno in utesnjeno pod silo državnega kapitalizma, ki tlači in usužnjuje vse, družino nič manj ko vesti, in spreminja delavce v orjaški delovni stroj. Ne drugače kot drugi socialni sestavi in ureditve, proti katerim se bori, državni kapitalizem vse združuje, ureja in potiska v strahotno vojno orodje, ki zahteva ne samo kri in zdravje, ampak tudi premoženje in blaginjo naroda. In če se voditelji hvalijo s tem ali onim uspehom ali izboljšanjem, doseženim na delovnem področju, in te pridobitve slovesno oznanjajo, tak materialni dobiček nikdar ni dostojno povračilo za odpovedi, ki se nalagajo vsakemu, odpovedi, ki kršijo pravice osebe, svobodo v vodstvu družine, v izvrševanju poklica, v svojstvu državljana in zlasti v življenju po veri in prav tja do življenja vesti.

Ne, dragi sinovi in hčere, vaša rešitev ni v revoluciji. Pa tudi proti pristni in iskreni krščanski veroizpovedi je, misliti samo na svojo izključno in materialno korist, ki je kajpak vedno negotova, in stremlje po prevratu, ki naj vzide iz krivice in iz državljanske nepodrejenosti, ter se žalostno omadeževati s krivdo krvi sodržavljanov in uničenja skupnih dobrin.

Gorje tistemu, ki pozablja, da prava narodna družba vključuje socialno pravičnost, zahteva pravšno in primerno udeležbo vseh na dobri-

nah dežele. Saj razume, da bi drugače narod navsezadnje ne bil drugega kot čustvena utvara, bahaško geslo, krinka posebnih družčin, da se odtegnejo žrtvam, ki so nujno potrebne, da se doseže javno ravnesje in mir. In tedaj bi videli, da bi se spori in notranji boji stopnjevali v resno grožnjo za vse, zato ker je pojem narodna družba izgubil plemenitost, ki mu jo je bil podaril Bog.

... temuč složna in dobrotvorna evolucija

Ne v revoluciji, ampak v složni evoluciji je rešitev in pravica. Sila še nikoli ni drugega delala kakor ob tla metala, ne pa dvigala; strasti podžigala, ne pa mirila, sovraštva in razvaline kopičila, ne pa bratila tiste, ki so bili v prepiru. Ljudi in stranke je pehala v trdo stisko, da so po boleznih izkušnjah na razvalinah nesloge počasi znova gradili.

Le postopna in pametna evolucija, pogumna in soglasna z naravo more v luči in pod vodstvom svetih krščanskih meril pravičnosti in pravčnosti privedi do tega, da se spolnijo poštene delavčeve želje in potrebe.

Torej ne podirati, ampak zidati in utrjevati: ne odpravljati zasebne lastnine, temelj družinske stalnosti, ampak jo razširiti na vsakega delavca in delavko kot sad vestnega truda, tako da se bodo po nji stopnjema manjšale one nepokojne in drzne množice, ki se zdaj iz mračnega obupa, zdaj iz slepih nagonov predajajo vsakemu vetru krivih nauk in zvijačnim nakanam agitatorjev brez vsakršne morale.

Ne zatreti zasebni kapital, ampak delati na to, da se uredi s pametno čuječnostjo kot sredstvo in opora, da se pridobiva in veča resnično materialno dobro vsega ljudstva.

Ne pritiskati industrije, pa tudi ne dajati ji izključne prednosti, ampak skrbeti za skladno sporeditev industrije z rokodelstvom in poljedelstvom. To pospešuje mnogovrstno in potrebno proizvodnjo domače zemlje.

Pri rabi tehničnih napredkov ne imeti pred očmi edinole čim večji dobiček! Sadovi, ki zoré iz njih, naj služijo tudi za to, da se zboljša delavčev osebni položaj, da bo njegov trud manj naporen in trd, da se v delu, od katerega živi, ojačijo vezi njegove družine na zemlji, kjer stanuje.

Ne delati na to, da bi življenje poedincev spravili popolnoma v odvisnost od državne samovolje. Država ima dolžnost pospeševati občo blaginjo s socialnimi ustanovami, kot so družbe socialnega zavarovanja in skrbstva, in tako dopolnjevati in ugodno dovrševati vse, kar more v njih delovanju podpreti delavska društva in zlasti družinske očete in matere, ki z delom zagotavljajo življenje sebi in svojcem.

Vera v Kristusa in zvestoba Cerkvi globoki korenini bratstva

Rekli boste morda, da je to lepa vizija stvarnosti; toda kako ji bo mogoče dati meso in kri in življenje sredi ljudstva? Predvsem je potrebna velika poštenost hotenja in popolna iskrenost namenov in dejanja v poteku in vodstvu javnega življenja, bodisi pri državljanih, bodisi pri oblasteh. Treba je, da duh prave sloge in bratstva prešinja vse: višje in nižje, ravnatelje in delavce, velike in majhne, z eno besedo vse redove ljudstva.

Ta vaš zbor okrog Nas, dragi sinovi in hčere, ki ga povišuje dejstvo, da so se tu v hiši skupnega Očeta sešli z različnih delovnih področij zastopniki vseh skupin, je za nas dokaz, da vi veste, čutite in razumete, kje ima svoje globoke korenine pristni socialni smisel pesnikove besede o

»bratih, ki so strnjeni v pogodbo eno, vsi narejeni po podobi Enega, otroci vsi rešenja enega: namreč v sveti skupni veri, v isti izpovedi vere v Odrešenika vseh, Jezusa Kristusa, v enaki zvestobi njegovi sveti Cerkvi in njegovemu Namestniku. In Mi dvigamo k Bogu Našo gorečo molitev, da bi bilo vse širno, neizmerno ljudstvo delavcev in delavk deležno vaše vere. Gospod naj nakloni, da se odpre v pravici in ljubezni, čeprav skozi razlike mnenj in sredstev, pot k onemu dobrotvornemu in mirotvornemu napredku, ki ga Mi tako goreče želimo in ki naj prinese vaši domovini blagostanje in moč v nemajavi in krščanski sklenjenosti.

Gorostasno obrekovanje

Toda Nam ni neznano — in tudi vi ste mogli to skusiti — kako v teh za družinsko in državljansko življenje hudih in težkih časih človeške strasti porablajo priložnost, da se dvigajo in vzbujajo sumnje in zavijanja besed in dejanj. Tako neka propaganda protiverskega duha troši med ljudstvo, posebno pa v delavskem sloju trditve, da je papež hotel vojsko, da papež vzdržuje vojsko in za njeno nadaljevanje prispeva denar, da papež nič ne stori za mir.

Morda še nikoli ni bilo sproženo bolj pošastno in nesmiselno obrekovanje, kot je to! Kdo ne ve, kdo ne vidi, kdo se ne more prepričati, da se nihče ni bolj vztrajno na vse načine, ki so Nam dovoljeni, trudil, da bi se vojska ne sprožila, in potem, ko se je začela, da bi se ne nadaljevala in ne širila; da nihče ni bolj kakor Mi kar naprej in naprej prosil in rotil: mir, mir, mir!; da nihče ni bolj kakor Mi skušal omiliti njene grozote?

Denarne vsote, ki nam jih daje na razpolago ljubezen vernikov, niso namenjene in se ne porabljaajo za vzdrževanje vojske, ampak za otiranje solz vdov in sirot, v tolažbo družin v tesnobni skrbi za drage daljne ali pogrešane svojce, v podpiranje trpečih ubogih in potrebnih. Priča vsega tega sta Naše srce in Naša ustnica, ki si nikdar ne nasprotujeta, ker Mi ne tajimo z deli tega, kar govorimo, in zavedamo se, kako lažno je vse, kar božji sovražniki zapeljivo širijo, da bi zbegali delavce in ljudstvo in da bi iz tegob življenja, ki jih delavci trpe, zajeli dokaz proti veri in bogovdanosti, ki je vendar edina tolažba in edino upanje, ki človeka na zemlji v trpljenju in nesreči podpira.

Ne; Naših govorov in Naših poslanic nihče ne bo mogel izbrisati ali prevrniti v njih namenu in njih vsebini. Vsi so jih mogli poslušati kot besedo resnice in miru, kot zanos Našega duha za pomirjenje sveta in za razsvetljenje oblastnikov. So neizpodbitne priče želj, ki se neizmerne trgajo iz Našega srca, da bi na tej zemlji, dani človeku kot bivališče, ko je na poti v boljše in neminljivo življenje, vladala urejena sloga vsega človeškega rodu.

Cerkev se ne boji luči resnice ne za preteklost, ne za sedanjost, ne za prihodnost. Ko bodo časovne okoliščnosti in človeške strasti dovolile ali zahtevale, da se objavijo listine, ki še niso godne za javnost, tičoč se trajnega mirovnega delovanja Sv. Sedeža, ki se ni bal ne odklonitve ne odpora, v tej strahotni vojni, se bo v svetlejši luči, kot je opoldansko sonce, pokazala neumnost takih obdolžitev, izhajajočih ne toliko iz nevednosti, pač pa iz nevere in iz zaničevanja Cerkve, ki se bohoti le v nekaterih človeških srcih. Ti ljudje so, žal, veliko bolj nagnjeni in pripravljeni pačiti poštene in blagohotne namene, ki navdajajo Kristusovo Nevesto, kakor pomagati ljudstvu, blažiti in lajšati življenjske težkoče, podpirati duhove v težkih razmerah sedanje ure.

Recite tistim, ki Cerkev obrekujejo, da bo resnica zasijala, kakor sije danes v vaših srcih, v vseh tistih, ki razumno sprejemajo, kar spoznajo za dobro, in ki ne verujejo v laž in obrekovanje. Ko bo odprta stvarnost dejstev in Našega dela, bodo osramočeni vsi, kateri si s svojo goljufivo besedo prizadevajo zvaliti na papeštvo odgovornost za kri vseh vojsk na zemlji in za porušena mesta, za spopade v zraku in brezni morja.

Tolažba molitve

Dvigajte, o krščanski delavci in delavke, svojo vero z mislijo duha in s čustvom srea. Krepite in obnovljajte se vsak dan z močjo molitve, ki naj začenja, posvečuje in zaključuje vaš delovni dan; misel in čustvo, ki naj razsvetlujeta in ogrevata vaše duše zlasti v nedeljskem in prazniškem počitku in naj vas spremljata in vas vodita k sveti maši. Na oltarju, nektravi Kalvariji, naš Zveličar, v svojem zemeljskem življenju delavec kakor vi, do smrti pokoren Očetu, vedno obnovlja daritev samega sebe za svet in deli milosti in kruh življenja dušam, ki ga ljubijo in se v svojih skrbih zatekajo k Njemu, da bi jih okrepčal.

Pred oltarjem, v cerkvi, naj vsak krščanski delavec obnovi voljo, da bo delal, poslušen božji postavi o delu, kakršno si že bodi, duševno ali ročno, da bo s trudom in premagovanjem služil kruh za svoje drage, imel pred očmi nravni smoter življenja na zemlji in večno blaženost, svoje namene združeval z nameni Zveličarjevimi ter tako svoje delo spremenil v hvalospev Bogu.

Spolnjevanje božjih zapovedi v tovarniškem življenju

Vselej in vedno, dragi sinovi in hčere, poudarjajte in varujte svoje osebno dostojanstvo! Snov, ki jo vi obdelujete, je Bog ustvaril v začetku sveta. Skozi delo stoletij jo je preoblikoval v obistih in na površju zemlje s silnimi pretresi, s kipenjem, z izbruhi in s preobrazbami, da bi pripravil za človeka in njegovo delo najboljše bivališče. Zato naj bo snov za vas vedno spomin božje stvariteljne roke in naj dviga vašega duha k Njemu, najvišjemu Zakonodavcu, čigar zapovedi treba spolnjevati tudi v tovarniškem življenju. Morda se vam pridružujejo in skupaj z vami delajo dečki in deklice. Spominjajte se, da smo nedolžnim otrokom dolžni veliko spoštovanje, in da je Kristus o tistem, ki jih pohujša, izjavil, da bi bilo zanj boljše, če bi se mu mlinski kamen privezal na vrat in se potopil v globino morja (Prim. Mt 18, 6).

O očetje in matere, kakšne skrbi spremljajo korake vaših sinov in vaših hčera v tovarne, kakšne bojazni! Vi delavci jim nadomestujte starše v varstvu in pažnji nad nedolžnostjo in čistostjo nežne starosti, če jih poklic in družinske potrebe prisilijo, da se oddaljijo od njihovega ljubečega očesa. Od starejših in od njih zgleda, od energične in odločne volje tovarniškega ravnatelja, ki zahteva pošteno disciplino, je odvisno, ali se bo mladina v tovarnah ohranila telesno in duhovno zdrava, ali pa se bo pokvarila v nenravnostjo, s hlepenjem po zabavah in z zapravljenostjo in spravila v nevarnost tudi prihodnje rodove.

Nobena beseda, nobena šola, nobena novica naj ne pride iz vaših ustnic, ki bi bila v spotiko ušesom mladih, ki vas poslušajo. O da bi mogla delavska mladina pri duhovščini, v ženskih verskih družbah, med člani Katoliške akcije najti oseb, ki bi se v soglasju z vodstvom z vso fizično in moralno energijo posvetili delu zanjo, tudi v vsakdanjem tovarniškem življenju!

Nikdar pa naj ne preneha medsebojna ljubezen in spoštovanje, dobri zgled, opominjajoča in bodreča pomoč med delavci samimi, čeprav skromna.

Prošnja božjih milosti

Končno naj se Naša beseda vrne tja, kjer je začela, in naj iznova pokaže božji vzor krščanskega delavca, Kristusa tesarja (Mk 6, 3) v nazareški delavnici. Božji Sin, ki je vrnil izgubljeno Adamovo milost, naj razlije nad vas ono moč, potrpežljivost, krepost, ki vas dela velike pred Njim, najbolj vzvišenim likom delavca, ki ga vi morete občudovati in moliti.

V vaših delavnicah, v vaših tovarnah, v soncu polj, v senci rudnikov, v vročini plavžev, v mrazu ledenic, kamor koli vas kliče beseda delovodij ali vaša obrt ali potreba bratov, domovine, miru — naj pride nad vas bogastvo Njegove naklonjenosti, ki naj vam bo v pomoč, rešenje in tolažbo, in naj spremeni v zasluženje za nadsvetno srečo trdo delo, v katerem tu doli trošite in žrtvujete življenje. Ne dvomite: Kristus je vedno pri vas! Mislite, da ga vidite, kako hodi na krajih vašega dela sredi med vami, opazuje vaš trud, posluša vaše pogovore, tolaži vaša srca, poravnava vaša nesoglasja; in videli boste, da je delavnica spremenjena v nazareško svetišče in da vlada tudi med vami ono zaupanje, red in složnost, ki je odsev nebeškega blagoslova, kateri razliva in vzdržuje tu na zemlji pravičnost in dobro voljo ljudi, trdnih v veri, v upanju, v ljubezni do Boga.

Ko torej kličemo božje varstvo na vas, dragi delavci in delavke, na vaše družine, na vse, ki so vaši predstojniki in vas vodijo pri delu, prav tako na vaše delavnice, da bi jih Gospod obvaroval vsake nevarnosti in škode, vam z vsem srečem podeljujemo, kot jamstvo najdragocenejših milosti, Naš očetovski Apostolski Blagoslov.

Opomba: Gospodje dušni pastirji naj misli tega papeževega nagovora uporabijo, da vernikom ob priložnosti razložijo stališče Cerkve v delavskem vprašanju in da zlasti razpršijo očitke, ki jih zoper papeža tudi pri nas razširjajo.

35.

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa

vztrajno nadaljuje svoje delo tudi v sedanjih razmerah. Predstojništvom ubožnih cerkva pošilja na njih prošnje brezplačno potrebne cerkvene paramente. Vsaki utemeljeni prošnji smo ustregli, kolikor je bilo le mogoče glede na razpoložljiva sredstva. Za druge cerkve smo nabavili cerkvene paramente proti povrnitvi stroškov. Člani bratovščine sv. Rešnjega Telesa so s svojimi prispevki omogočili, da smo oskrbeli zlasti za razne podružnične cerkve in kapele, kjer doslej ni bilo sv. Rešnjega Telesa, vse potrebno za dostojno bivanje evharističnega Zveličarja med verniki. Prosimo vse cerkvene predstojnike, naj pridobijo novih članov bratovščini. Dobra družba, izbrana v čast božjemu Zveličarju, pričujočemu v sv. zakramentu, kakor je naša bratovščina sv. Rešnjega Telesa, je izrednega pomena za vsako župnijo. Skupne molitvene ure članov bratovščine, kakor tudi obiskovanja sv. Rešnjega Telesa posameznih članov, izprosijo v vsaki župniji prav poseben blagoslov vsemu dušnopastirskemu delovanju. Leta 1938 je rekel papež Pij XI.: »Trdno se zanašamo v vstajenje Cerkve povsod, kjer se širi češčenje presvete Evharistije.« Ustanovitev in skrb za ohranitev bratovščine je ukazana po cerkvenih kanonih in po določbah ljubljanske

škofijske sinode. Poljubno število sprejemnih knjižic (strani 32) pošlje bratovščina sv. Rešnjega Telesa na željo brezplačno v vsako župnijo, kjer se za to oglase. V knjižici je tudi celotna ura molitve, kakor naj jo molijo člani posamezno ali skupno vsak mesec pred sv. Rešnjim Telesom. Za pošiljatev prispevkov članov bratovščine so priložene tej številki Škofijskega lista položnice. — Vodstvo bratovščine sv. Rešnjega Telesa.

36.

Odpustki sv. rožnega venca.

Na vprašanje škof. ordinariata na sveto apostolsko penitenciarijo, če prenehajo odpustki, dodeljeni molitvi sv. rožnega venca, če se doda vsaki desetki molitev: O Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenskega ognja in pripelji v nebesa vse duše, posebno tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja! — je odgovorila z reskriptom z dne 3. julija 1943, št. 3872: negative. Torej odpustki, če se sv. rožnemu vencu dodaja ta molitev, ne prenehajo.

37.

Za dostojnost v obleki.

Nespodobna noša se je silno razpasla in skoraj nemoteno vdira tudi v svetišča. Duhovniki bi grešili zoper svojo vestno dolžnost, če bi ničesar ne storili zoper to grešno razvado, ki Boga hudo žali. Opozarjam gospode dušne pastirje in katehete na inštrukcijo sv. kongregacije koncila z dne 12. januarja 1930 in na navodila Pastoralne inštrukcije str. 239—243.

Zlasti v poletnih mesecih nosijo deklice krila tako kratka, da se že več krila imenovati ne morejo, povrh pa še rokave čisto kratke in prsi mnogokrat praz nezadostno pokrite. Tudi dečki nosijo hlačke, ki bi mogle še veljati za kopalne, nikakor pa ne za dostojne hlače. Starši nosijo velikansko odgovornost, da s tako obleko ubijajo v otrocih čut sramežljivosti, ki je najmočnejša bramba čistosti. Ne samo majhni otroci, ampak vprav doraščajoča in dorastla dekleta in fantje nastopajo v javnosti — celo v cerkvah in pri zakramentih — v nezadostnih oblekah, ki vzbujajo pohujšanje, Boga žalijo, bližnje pa v greh zapeljujejo. Kako naj se nas Bog usmili, ko pa nimamo prav nobenega smisla za njegovo čast in za njegove zapovedi!

Storimo svojo dolžnost, da se vsaj v cerkvi pri božji službi in pri obhajilni mizi Gospod ne bo žalil z nedostojno nošo. Vsak kristjan, ki poseča božjo službo in zakramente, mora imeti toliko spoštovanja do najsvetejšega Boga, da se dostojno obleče, kadar stopi predenj ali ga namerava prejeti v svetem obhajilu. Upoštevamo pomanjkanje blaga, nogavic itd., a vendar ni še taka sila, da bi smeli verniki le na pol oblečeni pred Najsvetejše. Tudi to ni prehuda žrtev za Jezusa, da se zanj preoblečemo, ko ga želimo sprejeti.

Načeloma mora veljati sledeče:

Vstop v cerkev in pristop k sv. zakramentom ni in ne sme biti dopuščen ženskam, ki imajo razgaljene prsi, ki jim rokavi ne segajo do komolcev in krila ne vsaj nekoliko čez kolena. Tudi dečki naj imajo hlače

do kolen in zgornji život dostojno pokrit. Z vso vljudnostjo, modrostjo in vztrajnostjo uveljavljajmo ta načela ob vsaki priložnosti. Člani in članice Marijinih družb in KA morajo v upoštevanju teh načel prednjačiti in jim v svojem okolju pripomagati do zmage — iz ljubezni do Jezusa v svetem Rešnjem Telesu.

V Ljubljani, dne 28. julija 1943.

† Gregorij,
škof.

38.

»Prerod«.

Združenje borcev Kristusa Kralja, »Prerod«, je organizacija Katoliške akcije. Zanj veljajo pravila KA in njena lastna pravila.

»Prerod« zbira krščanske može in fante v Ljubljani, ki niso člani drugih lastnih organizacij KA, da jih izvežba in pošilja na apostolsko delo. V podeželskih župnijah vrši to KA mož in fantov.

S tem je KA spopolnjena, kolikor je bilo še potrebno. Laiški apostolat je danes živa potreba, posebno še v Ljubljani, od koder gre vpliv po vsej deželi. Če se hoče Ljubljana res versko preroditi, ki je tega tako potrebna, se morajo k apostolskemu delu pritegniti vse moči.

Organizacija je izvedena po župnijah, kjer se osnujejo skupine »Preroda«. S tem je KA spopolnjena in razširjena, kakor jo zahtevajo velike in nujne potrebe časa.

39.

Slovstvo.

Sv. Avrelija Avgušтина Izbrani spisi. Deveti zvezek. Govori o Janezovem evangeliju. Poslovenil dr. Franc Ksaver Lukman. V Ljubljani 1943. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. 50 lir, v platnu 62 lir. — Priporočamo.

Sv. Cecilija Cipriana Izbrani spisi. Drugi del. Traktati. Dodatek: Diakona Pontija Ciprianovo življenje. Poslovenil dr. Franc Ksaver Lukman. V Ljubljani 1943. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. 53 lir, v platnu 70 lir. — Priporočamo.

Sveto mašniško posvečenje. V Ljubljani 1943. Izdala Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev v Ljubljani. — Knjižica obsega obred podeljevanja tonzure ter nižjih in višjih redov v latinskem tekstu in slovenskem prevodu. — Priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 225-226: *Marijino Srce*; št. 227-228: *Stražar naših svetinj* († dr. Lambert Ehrlich); št. 229-230: *Vnebovpijoči grehi*. — Priporočamo.

Matija Tome: *Missa Immaculati Cordis Mariae. Quattuor vocibus inaequalibus comitante organo concinenda.* V Ljubljani 1943. Založil škofijski ordinariat v Ljubljani. Cena partituri 40 lir, glasovi po 12 lir. — Priporočamo.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico škof. ordinariata v Ljubljani z dne 1. julija 1943, št. 2342, je bil z rokom do 20. avgusta 1943 razpisan kanonikat kolegialnega kapitlja v Novem mestu.

Škofijska kronika.

Podeljena je bila župnija Vrhnika Cirilu Milavcu, žup. upravitelju v Želimlju.

Imenovan je bil za upravitelja župnije Želimlje Jakob Razboršek, župn. upravitelj na Vrhniku.

Nostrificiran je bil na teološki fakulteti v Ljubljani Francu Tomu, kaplanu v Radečah pri Zidanem mostu, doktorat bogoslovja, ki ga je dosegel na univerzi v Gradcu.

Ordinacije. Višje redove so prejeli: subdiakonats dne 21. februarja 1943, diakonat dne 20. marca 1943 in prezbiterat dne 4. julija 1943: bogoslovci VI. letnika: Alojz Avguštin, Valentin Brgant, Janez Ferdin, Jožef Gole, Peter Golob, Franc Kastelic, Franc Kern, Janez Kmet, Ciril Lavrič, Franc Lokar, Janez Ostronič, Jožef Perčič, Stanislav Perčič, Anton Polda, Leopold Povše, Vojnimir Seljak, Božidar Slapšak, Vincencij Šega, Matija Sink, Melhior Škoda in Viktor Zorman. — Subdiakonats dne 21. februarja 1943 in diakonat dne 20. marca 1943: Jožef Jadronja iz šibenske škofije ter Bogomir Kambič in Anton Rupnik, oba C. M.

Umrli je: Jožef Brešar, župnik v pok., v Velesovem dne 25. junija 1943 v starosti 74 let. Naj v miru počiva!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 28. julija 1943.

† **Gregorij,**
škof.

Jože Jagodiec,
škof. kancler.

Vsebina: 33. Petletne škofove fakultete. — 34. Govor sv. očeta Pija XII. delavcem na letošnjo binkoštno nedeljo. — 35. Bratovščina sv. Rešnjega Telesa. — 36. Odpustki sv. rožnega venca. — 37. Za dostojnost v obleki. — 38. »Prerod«. — 39. Slostvo. — 40. Konkurni razpis. — 41. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrh). — Odgovorni urednik: Jože Jagodiec.
Tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).